

PRIJEDLOG ZA PROMJENU STATUTA GRADA ZAGREBA

I. PRAVNI TEMELJ

Po odredbama članka 174. Statuta Grada Zagreba (Službeni glasnik Grada Zagreba 23/16, 2/18, 23/18, 3/20, 3/21 i 11/21 - pročišćeni tekst) postupak za promjenu Statuta Grada Zagreba pokreće se prijedlogom za promjenu Statuta. Prijedlog za promjenu Statuta Grada Zagreba može podnijeti radno tijelo Gradske skupštine, gradonačelnik, četvrtina gradskih zastupnika te najmanje polovina vijeća gradskih četvrti.

II. RAZLOZI ZA PROMJENU STATUTA

Odbor za Statut, Poslovnik i propise obavijestio je gradonačelnika Grada Zagreba klubove gradskih zastupnika i gradske zastupnike koji nisu članovi klubova da će kao predlagatelj pristupiti izradi prijedloga za promjenu Statuta Grada Zagreba te ih pozvao da svoje obrazložene prijedloge za promjenu Statuta Grada Zagreba dostave Odboru za Statut, Poslovnik i propise kako bi Odbor pripremio objedinjeni prijedlog i uputio ga Gradskoj skupštini na prethodnu raspravu.

Prijedloge za izmjene Statuta dostavio je gradonačelnik Grada Zagreba koji je predložio usklađivanje odredaba Statuta s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu sukladno nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju te terminološko usklađivanje Statuta sa Zakonom o socijalnoj skrbi (Narodne novine 18/22).

1. Usklađenje odredaba Statuta s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu sukladno nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju

Državni ured za reviziju proveo je postupak revizije učinkovitosti upravljanja komunalnom infrastrukturom na području Grada Zagreba. U Konačnom Izvješću Državni ured za reviziju naložio je da se programi i planovi koji se odnose na građenje i održavanje komunalne infrastrukture donose istodobno s donošenjem proračuna, a što je u skladu s odredbama članka 67. i 72. Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 68/18, 110/18 i 32/20).

Prema važećim odredbama Statuta, programi održavanja komunalne infrastrukture gradskih četvrti donose se samostalno od strane vijeća gradskih četvrti i to do 31. siječnja tekuće godine dok se planovi komunalnih aktivnosti donose do 1. ožujka, a što prema stavu Državnog ureda za reviziju ne predstavlja postupanje usklađeno sa zakonskim odredbama.

Uvažujući naloge i preporuke Državnog ureda za reviziju, predlaže se planove malih komunalnih akcija mjesnih odbora donijeti do 31. listopada tekuće godine za iduću godinu. U vezi donošenja samog programa održavanja komunalne infrastrukture na području gradskih četvrti, isto bi prema Zakonu trebalo biti u nadležnosti predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave, stoga se predlaže izmjena Statuta na način da Gradska skupština donosi programe održavanja komunalne infrastrukture na prijedlog vijeća gradskih četvrti.

Nastavno se predlaže izmjena članaka 79., 80. i 82. Statuta.

2. Promjena ustrojstva gradske uprave

Gradska skupština Grada Zagreba donijela je Odluku o ustrojstvu i djelokrugu gradskih upravnih tijela (Službeni glasnik Grada Zagreba 17/21 i 24/21 - dalje u tekstu: Odluka), kojom je ustrojeno 16 gradskih upravnih tijela. Ranije važećom Odlukom o ustrojstvu i djelokrugu gradskih upravnih tijela (Službeni glasnik Grada Zagreba 16/09, 22/09, 9/12, 4/13, 6/13, 17/13,

24/13, 21/14, 26/14, 5/15 - pročišćeni tekst, 4/16, 23/16, 9/17, 17/17, 19/17, 2/19, 18/19, 24/19 i 22/20 - pročišćeni tekst; u nastavku teksta: Odluka) bilo je ustrojeno 27 gradskih upravnih tijela. Člankom 53. Statuta osnovano je 18 stalnih radnih tijela te je propisano da Gradska skupština može Poslovníkom osnivati i druga stalna radna tijela. Poslovníkom je osnovano još 5 radnih tijela.

Stoga je s promjenom ustrojstva gradskih upravnih tijela potrebno uskladiti broj i nazive stalnih radnih tijela Gradske skupštine.

3. Uputa Ministarstva pravosuđa i uprave u vezi s radnim tijelima

Ministarstvo pravosuđa i uprave 10. prosinca 2021. dostavilo je svim županijama, gradovima, općinama i Gradu Zagrebu - Stručnoj službi Gradske skupštine uputu o primjeni članka 31.a Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, naknade članova predstavničkih tijela jedinica. U uputi se navodi da pravo na naknadu obuhvaća, odnosno propisano je za sudjelovanje u radu predstavničkog tijela i radnih tijela predstavničkog tijela koje osniva samo predstavničko tijelo u svrhu pripreme odluka iz njegovog djelokruga. Stoga, radno tijelo predstavničkog tijela ima ovlast predlaganja, proučavanja, razmatranja i pripremanja prijedloga odluka i drugih akata iz djelokruga predstavničkog tijela za potrebe tog tijela, a koje su mu povjerene općim aktom jedinice.

Ministarstvo je skrenulo pozornost da Zakon ne predviđa mogućnost osnivanja povjerenstava ili drugih stručnih radnih tijela predstavničkog tijela, koja "ne bi bila određena kao radna tijela predstavničkog tijela", a koja bi obavljala iste poslove koji inače spadaju u djelokrug radnog tijela ili bi obavljala poslove koji se ne odnose na pripremu konkretnih odluka iz djelokruga predstavničkog tijela. Isto tako, Zakon ne predviđa mogućnost osnivanja različitih "podtijela", odnosno radnih tijela nižeg ranga unutar samih radnih tijela (niti njihovo osnivanje od strane radnog tijela), a koja bi obavljala iste poslove koji inače spadaju u djelokrug radnog tijela, niti osnivanje raznih povjerenstava koja bi utvrđivala činjenice o pitanjima koja se odnose na rad tijela jedinice i javnih službi ili za utvrđivanje činjenica o drugim pitanjima, a ne odnose se na pripremu konkretnih odluka iz djelokruga predstavničkog tijela, slijedom čega se ne bi mogla propisati ni posebna naknada za rad u takvim tijelima. Od prethodno navedenih slučajeva izuzeta su radna tijela koje se osnivaju po posebnim propisima kojima je utvrđen sastav, način osnivanja, prava i drugo, kao što je primjerice slučaj s vijećem za davanje koncesijskog odobrenja na pomorskom dobru.

Stoga je s navedenom uputom Ministarstva potrebno uskladiti odredbe Statuta koje se odnose na radna tijela.

4. Usklađenje odredaba Statuta sa zakonima

- članak 79. stavak 8. Statuta (terminološko usklađivanje)

U svrhu terminološkog usklađivanja sa Zakonom o socijalnoj skrbi (Narodne novine 18/22) izraz "osobe treće životne dobi", potrebno je zamijeniti riječima " osobe starije životne dobi i osobe s invaliditetom".

- članak 128. Statuta (terminološko usklađivanje)

Člankom 4. stavkom 3. Zakona o vodnim uslugama (Narodne novine 66/19) propisano je da su jedinice lokalne samouprave dužne osigurati pružanje vodnih usluga na uslužnom području suosnivanjem javnih isporučitelja vodnih usluga, ostvarivanjem članskih odnosno dioničarskih prava i obveza u javnim isporučiteljima vodnih usluga i na drugi način u skladu s ovim Zakonom i posebnim zakonima. Po odredbi članka 3. stavka 1. točke 20. navedenog zakona vodne usluge su usluge javne vodoopskrbe i javne odvodnje.

Člankom 5. stavcima 3. i 4. navedenog zakona propisano je da se djelatnosti vodnih usluga obavljaju tako da se osigura njihov održivi razvitak i stalno povećanje kakvoće vodnih usluga, a komunalne vodne građevine održavaju se trajno u stanju funkcionalne ispravnosti.

- članak 128.a Statuta (terminološko usklađivanje)

Člankom 64. Zakona o gospodarenju otpadom (Narodne novine 84/21) uređena je javna usluga sakupljanja komunalnog otpada koja podrazumijeva prikupljanje komunalnog otpada na području pružanja javne usluge putem spremnika od pojedinog korisnika i prijevoz i predaju tog otpada ovlaštenoj osobi za obradu takvoga otpada. Javna usluga je usluga od općeg interesa i uključuje sljedeće usluge:

- uslugu prikupljanja na lokaciji obračunskog mjesta korisnika: miješanog komunalnog otpada, biootpada reciklabilnog komunalnog otpada i glomaznog otpada jednom godišnje
- uslugu preuzimanja otpada u reciklažnom dvorištu
- uslugu prijevoza i predaje otpada ovlaštenoj osobi.

Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave odnosno Grada Zagreba dužno je na svom području osigurati obavljanje javne usluge sakupljanja komunalnog otpada na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način, izbjegavajući neopravdano visoke troškove, u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša, osiguravajući pri tom javnost rada kako bi se osiguralo odvojeno sakupljanje miješanog komunalnog otpada iz kućanstava i drugih izvora, biootpada iz kućanstava, reciklabilnog komunalnog otpada, opasnog komunalnog otpada i glomaznog otpada iz kućanstava.

- članak 69. stavci 2. i 3. Statuta (u dijelu koji se odnosi na broj potpisa građana)

Odredbom članka 40.b stavka 2. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj samoupravi) propisano je da raspisivanje referenduma za opoziv može predložiti 20% ukupnog broja birača u jedinici u kojoj se traži opoziv općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana te zamjenika gradonačelnika i župana koji je izabran zajedno s njima.

- članak 140. stavci 3. i 5. Statuta (u dijelu koji se odnosi na broj potpisa građana)

Odredbom članka 24.a stavka 2. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj samoupravi) propisano je da raspisivanje referenduma može predložiti najmanje jedna trećina članova predstavničkog tijela, općinski načelnik, gradonačelnik ili župan, 20% ukupnog broja birača u jedinici za koju se traži raspisivanje referenduma, a u općini, gradu i Gradu Zagrebu i većina vijeća mjesnih odbora, odnosno gradskih četvrti ili gradskih kotareva na području općine, grada, odnosno Grada Zagreba.

- članak 151.a Statuta (u dijelu koji se odnosi na broj potpisa građana)

Odredbom članka 25. stavka 2. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj samoupravi) propisano je da o prijedlogu i peticiji građana predstavničko tijelo mora raspravljati ako ga potpisom podrži najmanje 10% od ukupnog broja birača u jedinici te dati odgovor podnositeljima najkasnije u roku od tri mjeseca od zaprimanja prijedloga.

5. Dorada pojedinih odredaba Statuta, jezične i sadržajne korekcije

- dopuna članka 45. Statuta

Člankom 45. stavcima 2. i 3. Statuta utvrđeno je da najmanje jedna četvrtina gradskih zastupnika može pokrenuti postupak za razrješenje predsjednika odnosno potpredsjednika Gradske skupštine. Prijedlog za razrješenje može se podnijeti ako predsjednik, odnosno potpredsjednik:

1. ne sazove sjednicu u roku utvrđenom Poslovnikom i na zahtjev ovlaštenih podnositelja utvrđenih Poslovnikom;
2. svojim ponašanjem šteti ugledu Gradske skupštine;
3. zlouporabi položaj ili prekorači ovlaštenja.

Razlozi za razrješenje navedeni u ovom članku Statuta navedeni su i u članku 31. Poslovnika. U primjeni navedenih odredaba bilo je stajališta da se predsjednika ili potpredsjednika Gradske skupštine može razriješiti samo u navedenim slučajevima te suprotnih stajališta zbog čega je od Odbora za Statut, Poslovnik i propise zatraženo davanje tumačenja o usklađenosti konkretnog zahtjeva za razrješenje i imenovanje potpredsjednika Gradske skupštine Grada Zagreba s Poslovnikom.

U mišljenju od 23. prosinca 2019. Odbor nije prihvatio stajalište izneseno u zahtjevu da se navedene odredbe odnose na imenovanje potpredsjednika kad su ta mjesta upražnjena i da se potpredsjednika Gradske skupštine može razriješiti samo ako su ispunjene pretpostavke iz članka 31. stavka 4. Poslovnika (koji je sadržajno jednak članku 45. stavku 3. Statuta). Za podnošenje prijedloga na temelju tih odredaba nije uvjet pripadnost skupštinskoj većini ili skupštinskoj manjini već taj prijedlog može podnijeti bilo kojih 13 gradskih zastupnika ako smatraju da su ispunjene navedene pretpostavke.

Odbor je naveo da se u skladu s odredbom članka 13. stavka 4. Poslovnika, u slučaju da Gradska skupština ima četiri potpredsjednika, dva potpredsjednika biraju, u pravilu, iz reda skupštinske manjine, na njezin prijedlog. Stoga skupštinska većina i skupštinska manjina i tijekom mandata mogu predložiti razrješenje potpredsjednika koji je imenovan na njezin prijedlog te predložiti imenovanje drugog gradskog zastupnika za potpredsjednika.

- izmjena u članku 15. stavku 2. Statuta

Navedenom je odredbom propisano da su grb i zastava Grada Zagreba likovno prikazani na posebnom dokumentu koji se prilaže ovome statutu. Odredbu je potrebno izmijeniti jer se likovno rješenje grba i zastave Grada Zagreba nije prilagalo Statutu Grada Zagreba koji je donesen 2016. nego Statutu koji je donesen 1999. i neće se više prilagati statutima koji će ubuduće biti doneseni osim ako se budu mijenjali grb i/ili zastava.

- izmjena u članku 41. Statuta

U uvodnoj odredbi članka 41. Statuta riječ "Skupština" pisana je velikim početnim slovom umjesto malim slovom pa je potrebno izmijeniti odredbu.

- izmjene i dopune u članku 162. Statuta

U skladu s predloženim promjenama koje se odnose na djelokrug vijeća gradskih četvrti, potrebno je izmijeniti i dopuniti članka 162. Statuta tako da se u stavku 1. uredi da se u Službenom glasniku objavljuju i drugi akti (osim izrijeком navedenih) u skladu sa zakonom i Statutom. Zakonima je propisano da se u službenom glasilu jedinice objavljuju izvješća. Npr. Izvješće o provedbi Programa zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama u Gradu Zagrebu za razdoblje od 2016. do 2020. objavljeno je na temelju Zakona o zaštiti zraka. Predloženom dopunom Statuta novim člankom 79.a predloženo je da se u Službenom glasniku objavljuju izvješće o izvršenju planova komunalnih aktivnosti gradskih četvrti koja vijeće gradskih četvrti podnose Gradskoj skupštini.

U stavku 2. u kojem su navedeni akti koje donose vijeća gradskih četvrti a koji se objavljuju u Službenom glasniku potrebno je brisati programe održavanja komunalne infrastrukture za područja gradskih četvrti, jer ih sukladno predloženim promjenama Statuta ne bi donosila vijeća nego Gradska skupština, a objava programa već je uređena u stavku 1.

III. PROMJENE STATUTA KOJE SE PREDLAŽU

U skladu s navedenim razlozima za promjenu Statuta predlažu se sljedeće promjene Statuta:

- **izmjena u članku 15. stavku 1.** kojim je propisano da su grb i zastava Grada Zagreba likovno prikazani na posebnom dokumentu koji se prilaže ovome statutu tako da se brišu riječi: "koji se prilaže ovome statutu" jer se likovno rješenje nije prilagalo Statutu Grada Zagreba koji je donesen 2016. nego Statutu koji je donesen 1999.

- **izmjena u članku 41.** tako da se u uvodnoj odredbi riječ: "Skupština" zamijeni riječju: "skupština".

- **dopuna članka 45.** novim stavkom 4. koji glasi: "(4) Prijedlog za razrješenje predsjednika, odnosno potpredsjednika može se podnijeti i u drugim slučajevima na način utvrđen Poslovníkom." s obzirom na to da je Poslovníkom već uređen slučaj u kojem se može podnijeti prijedlog za razrješenje potpredsjednika (promjena skupštinske većine odnosno skupštinske većine) o čemu je Odbor za Statut, Poslovník i propise u prethodnom sazivu dao mišljenje. Način podnošenja prijedloga u tom slučaju utvrdit će se Poslovníkom.

- **izmjena članka 53.** kojim je osnovano 18 stalnih radnih tijela Gradske skupštine te utvrđeno da Gradska skupština može Poslovníkom osnivati i druga stalna radna tijela te da će Poslovníkom utvrditi sastav, broj gradskih zastupnika, djelokrug i način rada stalnih radnih tijela. Poslovníkom je osnovano još 5 stalnih radnih tijela.

S obzirom na promjenu ustrojstva gradske uprave te činjenicu da se ustrojstvo gradske uprave kontinuirano mijenja, predlaže se izmijeniti navedeni članak Statuta tako da Gradska skupština osniva stalna radna tijela Poslovníkom kojim se utvrđuje sastav, broj članova, djelokrug i način rada tih tijela. Na taj se način u slučaju značajnije promjene ustrojstva s kojom će se usklađivati broj, naziv i djelokrug stalnih radnih tijela neće morati mijenjati Statut nego samo Poslovník.

Odredbama članka 42. stavaka 3. i 4. Poslovníka propisano je da Gradska skupština može osnivati stalna radna tijela na temelju zakona i gradske odluke i da se odlukom o osnivanju određuje se sastav, broj članova, djelokrug i način rada tih tijela. Radi usklađenosti odredaba o stalnim radnim tijelima u Statutu i Poslovníku predlaže se navedene odredbe dodati u izmijenjeni članak 53. Statuta.

- **brisanje članka 55.** kojim je propisano da Gradska skupština može osnivati povjerenstva - posebna radna tijela za utvrđivanje činjenica o pitanjima od javnog interesa koja se odnose na zakonitost rada gradskih tijela i gradskih javnih službi ili za utvrđivanje činjenica u pitanjima od drugog javnog interesa za Grad Zagreb te način utvrđivanja sastava, broja članova, zadaća i načina rada tih posebnih tijela, što je u skladu s uputom Ministarstva pravosuđa i uprave da Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi ne predviđa mogućnost osnivanja raznih povjerenstava koja bi utvrđivala činjenice o pitanjima koja se odnose na rad tijela jedinice i javnih službi ili za utvrđivanje činjenica o drugim pitanjima.

- **izmjene u članku 69. stavcima 2. i 3. Statuta** radi usklađivanja s odredbama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi tako da se brišu riječi: "upisanih u popis birača".

Odredbom članka 40.b stavka 2. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi propisano je da raspisivanje referendum za opoziv može predložiti 20% ukupnog broja birača u jedinici u kojoj se traži opoziv općinskog načelnika, gradonačelnika, odnosno župana te zamjenika gradonačelnika i župana koji je izabran zajedno s njima.

- **izmjene u članku 79.** u skladu sa zahtjevom i preporukama Državnog ureda za reviziju tako da se:

- u stavku 1. briše točka 4. kojom je utvrđeno da vijeće gradske četvrti samostalno donosi program održavanja komunalne infrastrukture za područje gradske četvrti,

- briše stavak 2. kojim je propisano da program održavanja komunalne infrastrukture obuhvaća poslove i radove održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture na području gradske četvrti koji se odnosi na javnu odvodnju oborinskih voda, čišćenje javnih površina, održavanje gradskih parkova i ostalih ozelenjenih površina i redovno održavanje nerazvrstanih cesta,

- briše stavak 3. kojim je propisano da je program održavanja komunalne infrastrukture vijeće gradske četvrti dužno je donijeti do 31. siječnja tekuće godine, a u slučaju da to ne učini, program će na gradonačelnikov prijedlog donijeti Gradska skupština,

- nomotehnički usklade odredbe članka 79. s navedenim izmjenama te se u stavku 5. koji postaje stavak 4. mijenja rok u kojem se donose planovi malih komunalnih akcija mjesnih odbora na području gradske četvrti i dostavljaju vijeću gradske četvrti s 1. ožujka na 31. listopada tekuće godine za sljedeću godinu.

, - **izmjene u članku 79. stavku 8.** radi terminološkog usklađivanja s odredbama Zakona o socijalnoj skrbi.

- **dopuna Statuta člankom 79.a** kojim se u skladu sa zahtjevom i preporukom Državnog ureda za reviziju propisuje obveza vijeća gradske četvrti da podnosi Gradskoj skupštini preko gradonačelnika izvješće o izvršenju plana komunalnih aktivnosti za prethodnu kalendarsku godinu, da se izvješće podnosi istodobno s izvješćem o izvršenju proračuna Grada Zagreba te da se izvješće objavljuje u Službenom glasniku Grada Zagreba.

- **dopune članka 80. Statuta** tako da dosadašnja odredba članka 80. postaje stavak 1. u kojem se dodaje nova točka 1. koja glasi: "1. predlaže Gradskoj skupštini donošenje programa održavanja komunalne infrastrukture za područje gradske četvrti", a dosadašnje točke od 1. do 16. postaju točke od 2. do 17.

Također se dodaju stavci 2. i 3. kojima se uređuje sadržaj programa održavanja komunalne infrastrukture koji predlaže vijeće gradske četvrti i rok za donošenje prijedloga i njegovo dostavljanje Gradskoj skupštini, a to je 15. studenoga tekuće godine za sljedeću godinu jer se navedeni program mora donijeti zajedno s proračunom za sljedeću godinu. U slučaju da vijeće gradske četvrti ne utvrdi prijedlog programa i dostavi ga Gradskoj skupštini u navedenom roku, program će Gradska skupština donijeti na gradonačelnikov prijedlog.

- **izmjena u članku 82. stavku 2.** tako da se u popisu akata koje vijeće gradske četvrti donosi većinom glasova svih članova umjesto programa održavanja komunalne infrastrukture navede prijedlog programa.

- **izmjene u članku 128.** radi terminološkog usklađivanja s odredbama Zakona o vodnim uslugama.

- **izmjene u članku 128.a** radi terminološkog usklađivanja s odredbama Zakona o gospodarenju otpadom.

- **izmjene u članku 140. stavcima 3. i 5.** radi usklađivanja s odredbama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi tako da raspisivanje referenduma može predložiti najmanje 20% ukupnog broja birača u Gradu Zagrebu.

- **izmjene u članku 151.a** radi usklađivanja s odredbama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi tako da se riječi: "upisanih u popis birača Grada Zagreba" zamijene riječima: "od ukupnog broja birača u Gradu Zagrebu".

- **izmjena i dopuna u članku 162.** tako da se u stavku 1. uredi da se, osim navedenih, u Službenom glasniku objavljuju i drugi akti u skladu sa zakonom i Statutom te da se u stavku 2. brišu programi održavanja komunalne infrastrukture za područja gradskih četvrti, jer ih sukladno predloženim promjenama Statuta ne bi donosila vijeća gradskih četvrti nego Gradska skupština.

Predlaže se donošenje izmjena i dopuna Statuta Grada Zagreba te se Prijedlogu za promjenu Statuta Grada Zagreba prilaže Nacrt statutarne odluke o izmjenama i dopunama Statuta Grada Zagreba.